

1.Dönem Tekrar 11

1.

Olay I

Maraş'ı işgal için gelen Fransız askerleri, şehirdeki Ermeniler tarafından sevinçle karşılandı. Taşkınlık yapmaya başlayan bir grup Ermeni, sokakları evine gitmekte olan Müslüman bir kadına sataşarak başındaki örtüyü çıkarmak istedi (31 Ekim 1919). Buna gören Uzunluk Camii imamı Sütçü İmam duruma müdahale ederek Ermeni eşkiyalardan birini öldürdü. Olayı haber alan Fransız askerleri Sütçü İmam'ı yakalamak üzere harekete geçtiler. Ancak Sütçü İmam onlardan kurtulmayı başardı. Olay, şehirde duyulduğunda büyük bir heyecan ve Fransızlara karşı büyük bir tepki oluşturdu. (www.kahramanmaraş.bel.tr)

Olay II

Fransız komutan Andre, onuruna verilen baloda bir Ermeni kadınla dans etmek ister. Ancak kadın şehirde Fransız ya da Ermeni bayrağı dalgalanmadıkça buna razı olmayacağını söyler. Bunun üzerine Andre, Maraş kalesindeki Türk bayrağının indirilmesini emreder. Ertesi gün Cuma namazı için Ulu Camide toplanan Maraş halkı kalede bayrağımızın dalgalanmadığını görür. Ulu Camii imamı Rıdvan Hoca halka "Hürriyeti elinden alınmış bir millet Cuma namazı kılmaz." diye seslenir. Camiden çıkıp kaleye koşan halk; kaleye vardıklarında yere atılmış bayrağımızı bulur, yerden alır, öper ve yeniden kale burcuna asarlar... (www.kahramanmaraş.bel.tr)

Bu bilgilere bakılarak Güney Cephesi'ndeki mücadeleyle ilgili,

- I. Kuvayimillîye ruhu bölgedeki mücadelede etkili olmuştur.
- II. Maraş halkı bölgesel olarak mücadele etmiştir.
- III. Ülke'deki bütün azınlıklar Fransızlara destek vermiştir.
- IV. Osmanlı Devleti halka ihtiyacı olan silah ve cephane yardımıyla bulunmuştur.

çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) II ve III C) I, II ve III D) II, III ve IV

2.

"Türk ailesi, güçlü yapısı ile varlığını korumaktadır. Kadın, geleneklerin koruyucusu ve iffet abidesi; erkek güvenlik ve geçim sorumlusudur. Çocuk bu güvenli ortamda her an bir şey öğrenen, öğretilen geleceğin büyük mücadelesine hazırlanan gösterişsiz fakat güçlü sevgilerle çevrilmiştir. Çocuğa ocağın ve yurdun geleceği gözüyle bakılmaktadır."

(Suat İlhan/Atatürk'ün Yetiştigi Ortam)

Atatürk'ün yetiştiği ortamla ilgili bu parçada verilen bilgilerden aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Kadına ve erkeğe değişik görevler düşmektedir.
- B) Çocuk gelecek için önemlidir.
- C) Türk ailesi kültürüne bağlıdır.
- D) Çocuklar güvensiz bir ortamda yetişmektedir.

3. Aşağıda Mustafa Kemal'in Maarif Kongresi'nin açılış konuşmasından bir bölüm verilmiştir.

Saygıdeğer Hanımlar, Efendiler,

Bugün Ankara, Öğretmen Kongresi'nin burada toplanmasıyla övünmektedir. Gelecek için hazırlanan vatan çocuklarına, hiçbir zorluk karşısında baş eğmeyerek sabırla çalışmalarını ve ana babalarına da yavrularının eğitimlerini tamamlamak için her fedakârlığa katlanmaktan çekinmemelerini öneririm. Silahıyla olduğu gibi beyniyle de mücadele etmek zorunda olan milletimizin, birincisinde gösterdiği gücü ikincisinde de göstereceğine asla şüphem yoktur.

Çocuklarımız ve gençlerimiz yetiştirilirken yabancı unsurlarla mücadele gereği ve millî düşünceleri boğmaya çalışan her karşı fikre şiddetle karşı koyma gereği onlara öğretilmelidir. Bağımsız ve mutlu kalmak isteyen her millet için bu özellikler şiddetle gerekmektedir.

... İşte biz, bu kongrede, çizilmiş eski yollardan yürümeyi konuşmak değil belki söylediğim şartları taşıyan yeni bir sanat ve beceri yolu bulup millete göstermek zorundayız. Maarif Vekaletinin öğretmen ve uzmanlardan oluşan bir ilim ve kültür kongresini Ankara'da toplamayı düşünmüş olmasını ve bugünkü zor şartlara rağmen bu girişimindeki başarısını büyük bir beğeni ile anarım.

(21.7.1921 Hâkimiyet-i Milliye gazetesinden uyarlanmıştır.)

Buna göre Mustafa Kemal'in aşağıdakilerden hangisinin önemine dikkat çektiği söylenemez?

- A) Türk evlatlarının tüm engelleri çalışarak aşacağına olan inancına
- B) Türk evlatlarının her şeyden önce vatani düşman işgalinden kurtarması gerektiğine
- C) Çocukların üzerinde oluşacak yabancı etkilerine karşı dikkat etmeleri gerektiğine
- D) Yeniliklere ayak uydurulmasının önemine

4. "Düşmanı yurdumuzdan silah gücüyle çıkarmadıkça diplomasi alanında umutlu olamayız."

Mustafa Kemal'in bu sözü aşağıdaki anlayışlardan hangisiyle ilgili olduğu söylenebilir?

- A) İşgalden kurtulmak için öncelikle askerî başarı kazanmalıyız.
- B) Masa başında yapılan diplomatik görüşmelerle vatani kurtarabiliriz.
- C) Ekonomik güce sahip olarak üstünlük sağlayabiliriz.
- D) Teknik üstünlükle askerî başarılar kazanabiliriz.

5. Amasya Görüşmelerinde İstanbul Hükümeti temsilcisi, Erzurum ve Sivas Kongrelerinde alınan kararları kabul etmiş oluyordu. Ayrıca İstanbul Hükümeti, bir bakanını Amasya'ya göndermekle Temsil Heyeti'nin hukuki varlığını da tanımış oluyordu. Bu olay, Temsil Heyeti'nin hem nüfuzunu hem de güvenilirliğini artırmıştır.

Buna göre Amasya Görüşmesiyle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Temsil Heyeti, İstanbul Hükümeti'nin yerini almıştır.
B) Bu görüşme Temsil Heyeti için önemli bir başarı olmuştur.
C) Düşmana karşı birlikte savaşma kararı alınmıştır.
D) İstanbul Hükümeti, Temsil Heyeti'nin hiçbir görüşünü kabul etmemiştir.

6. Mustafa Kemal İstanbul'da açılacak olan Mebusan Meclisine seçilen milletvekillerini Ankara'da toplamış onlardan bazı isteklerde bulunmuştur. Bu istekler, kendisinin Meclis başkanlığına seçilmesi, mecliste Müdafaa-i Hukuk Grubu'nun oluşturulması ve Misakımillî Kararları'nın kabul edilmesidir. Ancak Milletvekilleri Mustafa Kemal'i meclis başkanı seçmemişlerdir. Müdafaa-i Hukuk Grubu yerine Felah-ı Vatan Grubu kurulmuştur. Fakat tüm olumsuzluklara rağmen Misakımillî Kararları kabul edilmiştir.

Bu parçadan,

- I. Milletvekilleri vatanın bütünlüğünden yana kararlı duruş sergilemişlerdir.
II. Mustafa Kemal'in tüm istekleri yerine getirilmiştir.
III. Mondros Ateşkes Anlaşması'nın imzalanmasına ortam hazırlanmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

7. İzmir'in işgali üzerine şehri kurtarmayı amaçlayan Millî Mücadele Hareketi'nin hedeflerine nasıl ulaştığını anlatır.

ESERİN ADI ---- / YAZARI ----

Yukarıda Millî Mücadele yıllarında yazılmış ve o dönemi anlatan eserin konusu verilmiştir.

Buna göre eserin adı ve yazarı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

- A) *Yaban* - Yakup Kadri Karaosmanoğlu
B) *Ankara* - Yakup Kadri Karaosmanoğlu
C) *Ateşten Gömlek* - Halide Edip Adıvar
D) *Türk'ün Ateşle İmtihanı* - Halide Edip Adıvar

8. Lozan Barış Antlaşması'nın 24 Temmuz'da imzalanacağını kesinlik kazanmaya başlaması üzerine Türk basınında 24 Temmuz'a ilişkin yazılar yer almaya başlamıştır. Ziya Gökalp tarafından kaleme alınan yazıda; "...bu günü ne dostların, ne komşuların, ne hadisâtın yardımı ile kazandık. Tam tersine bütün bir cihan düşmana karşı, yalnız halkımıza güvenerek ortaya atıldık: 24 Temmuz şerefli bir günümüz olacaktır!" denilerek, Türk Kurtuluş Savaşı'nın dayandığı aslî unsurun Türk milleti olduğu, ona güvenerek böyle bir mücadeleye başlanıldığı, bu mücadelenin Türklerin zaferiyle sonuçlandığını dünya kamuoyuna ilan eden tarihin 24 Temmuz olduğu ve bu nedenle bu tarihin Türk milleti için şerefli bir gün olacağı dile getirilmiştir.

Bu metne göre Lozan Barış Antlaşması ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Türk basının tamamı Lozan'ı desteklemiştir.
B) Müttefik devletlerin desteğiyle imzalanmıştır.
C) Türklerin, uluslararası alandaki ilk diplomatik zaferidir.
D) Türk egemenliğini kısıtlayan unsurları yok etmiştir.

9. İngiltere, Sevr Barış Antlaşması'nı BMM Hükümeti'ne kabul ettirmek için Yunanları harekete geçirmiştir. BMM düzenli orduyu kurduğu dönemde Çerkez Ethem isyanını fırsat bilen Yunanlar 6 Ocak 1921'de Bursa-Uşak hattından Eskişehir'e doğru saldırıya geçmiştir. Amaçları Eskişehir'i ele geçirip demir yolu hattını kontrol altına almak, Ankara'ya ulaşarak meclisi dağıtmak ve Sevr'i BMM'ye kabul ettirmektir. Yunan kuvvetleri 9 Ocak 1921 tarihinde İnönü mevkiindeki Türk mevzilerine saldırmıştır.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) İngiltere Anadolu'da hâkimiyet sağlamaktır.
B) Anadolu'nun işgalinde İngilizler Yunanları kullanmıştır.
C) Çerkez Ethem Milli Mücadele'nin yanında yer almıştır.
D) İngilizler Türklerin milî iradesine saygı duymamıştır.

10. Kanal Cephesi, Süveyş Kanalı'nı alıp İngiltere'nin sömürgeleriyle olan bağlantısını kesmeyi amaçlayan Türk kuvvetlerinin taarruzuyla açıldı. Almanların da desteğiyle hareket eden Bahriye Nazırı Cemal Paşa komutasındaki Osmanlı askerleri, Şubat 1915'te Kanal'a ulaşmak için harekete geçtiler. Ancak ikmal hatları yeterli olmadığı için askerlerimiz tüm erzâğını yanlarında taşıyordu. Bu durum çölün zor şartlarında askerlerimizin yorgun düşmesine neden oldu. Yaşanan açlık ve susuzluk, durumu daha da ağırlaştırdı. Buna rağmen askerlerimiz, Kanal'ı ele geçirmek için birkaç kez girişimde bulunduyorsa da büyük kayıplar vererek geri çekilmek zorunda kaldılar.

Parçadaki bilgilere bakılarak Kanal Cephesi ile ilgili;

- I. Doğa koşulları askerin savaş direncini kırmıştır.
- II. Cephenin açılmasında İngiltere'ye zarar verme düşüncesi etkili olmuştur.
- III. Cephedeki başarısızlık komutanların yanlış savaş stratejilerinden kaynaklanmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I.
- B) I ve II.
- C) II ve III.
- D) I, II ve III.

11. Tanzimat Fermanı, Türk tarihinde demokratikleşmenin ilk somut adımıdır. Sultan Abdülmecit Dönemi'nde Gülhane Parkı'nda okunmuştur. Islahat Fermanı da, Müslümanlarla Hristiyanlar arasındaki eşitsizlikleri ortadan kaldırmak amacıyla ilan edilmiştir. Islahat Fermanı ile azınlıklara geniş haklar verilmiştir.

Verilen bilgilere bakılarak Osmanlı Devleti'yle ilgili,

- I. Toplumda eşitliği sağlamak için çaba harcamıştır.
- II. Azınlık haklarında iyileştirici uygulamalar yapmıştır.
- III. Kendi halkının demokratik düşüncelerini görmezden gelmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I.
- B) I ve II.
- C) II ve III.
- D) I, II ve III.

12. Kuva-yı Milliye birlikleri, Batı Anadolu'da düşman kuvvetlerine kayıplar verdiriyordu. Ancak ilerleyiş durdurulamıyordu. Çünkü, bu birlikler düzenli bir ordu değil, dağınık kuvvetlerden oluşmaktaydı. Halkın kendi olanaklarıyla kurduğu düzensiz kuvvetlerdi ve belli bir otoriteye bağlı olmak istemeyen liderleri vardı.

Bu bilgilere göre Kuva-yı Milliye ile ilgili olarak aşağıda verilen sorulardan hangisi yanıtlanamaz?

- A) Özellikleri nelerdir?
- B) İhtiyaçları nasıl karşılanıyordu?
- C) Ne zaman kurulmuştur?
- D) İşgale karşı sürekli bir başarı sağlayamamalarının nedeni nedir?

13. Vatanın bütünlüğünü sağlamak ve ulusal egemenliği hâkim kılmak için mücadele eden BMM'ye karşı Damat Ferit Hükûmeti'nin ve İtilaf Devletlerinin tavırları giderek sertleşti. Anadolu'da açılan bu kurumun kendi gelecekleri için tehlikeli olacağını düşünerek harekete geçtiler. Millî Mücadele hareketini yasadı, bu hareketin öncülerini de asi ilan ettiler.

Buna göre Damat Ferit Hükûmeti'nin BMM'ye karşı tavır oluşturmaları aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) İktidarlarının tehlikeye düşmüş olması
- B) İtilaf Devletlerinin yardımlarının kesilmesi
- C) Anadolu'da isyanların başlaması
- D) Toprak bütünlüğünü koruma çabası

14. Birinci Dünya Savaşı'nın Avrupa'da yayılma belirtileri üzerine zor durumda kalacak olan Almanya, Osmanlı Devleti'yle ittifak durumunu yeniden gözden geçirdi. Olası bir dünya savaşında Osmanlı Devleti, bulunduğu coğrafi konumundan dolayı önemli bir rol üstlenebilirdi. İtilaf Devletlerinin güçleri bölünmeli ve cephele genişlemeliydi. Osmanlı Devleti kendi yanında savaşa girerse hem Osmanlı'nın insan gücünden faydalanacak, hem de savaş alanı genişleyecekti. Ayrıca Almanya Osmanlı'nın halife unvanından yararlanmak istiyordu.

Verilen bilgilere bakılarak,

- I. Almanya yeni devletlerle ittifak kurarak yeni cephele açmayı ve kendi yükünü hafifletmeyi planlamaktadır.
- II. Almanya, Osmanlı Devleti'nin ekonomik durumundan faydalanmayı düşünmektedir.
- III. Osmanlı'nın dini gücü, Almanların planlarında yer almaktaydı.

durumlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I.
- B) I ve II.
- C) I ve III.
- D) I, II ve III.

15. Mustafa Kemal, Selanik Askerî Rüştiyesinde öğrenci iken Fransızca eğitimine başlamış, Manastır Askerî İdadisinde bu eğitime devam etmiştir. İstanbul'da yaşadığı sırada Fransız bir madamdan özel Fransızca dersi almıştır.

Bu faaliyetleri ileride Mustafa Kemal'e aşağıdaki katkılardan hangisini sağlamıştır?

- A) Türk kültürüyle daha ilgili olmasını
- B) Yabancı fikir akımlarını yakından takip etmesini
- C) Saltanatı destekleyen yazılar yazmasını
- D) Bilim dili olarak Fransızca'yı seçmesini

16. Mustafa Kemal, ilk görev yeri olan Şam'a atandıktan sonra ülke sorunları ile ilgilenen, temel özgürlükler ve halkın temsil edildiği bir yönetim tarzı isteyen Vatan ve Hürriyet Cemiyetini kurmuştur.

Buna göre bu cemiyetle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Demokrasiyi savunmaktadır.
- B) Halk iradesine önem vermektedir.
- C) Osmanlı Devleti'ndeki temel sorunları gözlemlemiştir.
- D) Baskı yoluyla mevcut düzeni değiştirmeyi hedeflemiştir.

17. İtilaf Devletleri barış antlaşmasının imzalanmasını dahi beklemeden Mondros Ateşkes Anlaşması'nın 7. maddesini dayanak göstererek Osmanlı topraklarını işgale başladı. İtilaf Devletlerinin donanmaları 13 Kasım 1918'de İstanbul'a geldi. O gün düşman gemilerini gören Mustafa Kemal "Geldikleri gibi giderler." demiştir.

Buna göre,

- I. Mustafa Kemal mücadeleye gireceğini işaret etmiştir.
- II. Osmanlı Devleti'nin başkenti fiilen işgal edilmiştir.
- III. İtilaf Devletleri barış antlaşmalarını imzalamak için zaman kazanmak istemiştir.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

18. Büyük Millet Meclisine karşı çıkarılan ayaklanmaların başlıca nedenleri şunlardır;

- İstanbul Hükûmeti'nin, yayımladığı fetvalarla halkı kışkırtması,
- İngilizlerin, İstanbul ve Çanakkale boğazlarının her iki tarafını elinde bulundurup buraya yerleşmek amacıyla ayaklanmaları desteklemeleri,
- Kuvayımilliye'nin, bazı bölgelerde disiplinsiz hareketleri ve halktan zorla para, asker toplamaları

Buna göre ayaklanmaları oluşturan nedenlerin;

- askerî,
- dinî,
- siyasi

alanlarının hangileriyle ilişkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) II ve III D) I, II ve III

19. Sevr Antlaşması'nın bazı maddeleri şunlardır:

- Zorunlu askerlik kaldırılacak, asker sayısı sınırlandırılacak ve ordunun ağır silahı olmayacak.
- Kapitülasyonlardan bütün devletler faydalanacak.
- Doğu Anadolu'da iki yeni devlet kurulacak.

Bu maddelere göre antlaşmanın Osmanlı Devleti'nin;

- ekonomik bağımsızlığını engelleme,
- siyasi otoritesini güçlendirme,
- askerî gücünü ortadan kaldırma

amaçlarından hangilerini taşıdığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) I ve III D) II ve III

20. "Tekalif-i Milliye Emirlerinin yayınlanması ve uygulanması Kurtuluş Savaşı'nın seyrini değiştiren çok önemli bir gelişmedir." **diyen bir Sosyal bilgiler öğretmeni aşağıda verilen bilgilerden hangisini bu söylemine kanıt olarak gösteremez?**

- A) Topyekün savaşı olacak olmasını
B) Bu emirlerin seferberlik ilanı olmasını
C) Bütün milletin tek yürek olmasını
D) Esnaf ve sanatkar durumlarının tespit edilmesini